

Handläggare
Anna Ambjörn
Telefon: 08-508 22 048

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2014-03-13

Fossilbränsleoberoende organisation 2030

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämndens godkänner och översänder tjänsteutlåtandet som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektör

Gunnar Ohlsén
avdelningschef

Sammanfattning

En rapport om Stockholm stad som fossilbränsleoberoende organisation 2030 har kommit till stadsdelsnämnden för synpunkter. Rapporten är en första analys av om det är möjligt för staden att bli en fossilbränsleoberoende organisation till år 2030.

Merparten av de förslag som presenteras i rapporten har en tydlig koppling till stadens miljöprogram. Miljöprogrammet bör därför revideras med fokus på fossilbränsleaspekten inom dessa områden.

Förvaltningen arbetar redan idag med en övervägande del av de föreslagna åtgärderna, som t ex energieffektivisering vid nybyggnation av förskolor, resor, miljöbilar, utsortering av matavfall m m.

Förvaltningen ställer sig i stort positiv till de föreslagna åtgärderna. I rapporten föreslås att staden vid upphandlingar kan efterfråga information om fossila bränslen använts. Förvaltningen anser att det är ett bra förslag och att det på så sätt kan skapas en efterfrågan och i förlängningen kunna leda till krav på ”fossilbränsledeklaration” av varor och tjänster.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelningen för samhällsplanering.

Bakgrund

En rapport om Stockholm stad som fossilbränsleoberoende organisation 2030 har kommit till stadsdelsnämnden för synpunkter. Yttrande önskas senast 28 mars 2014.

Ärendet

I Kommunfullmäktiges budget för 2013 fick kommunstyrelsen i uppdrag att utreda förutsättningarna, möjligheterna och kostnaderna för att stadens egen organisation blir fossilbränsleoberoende 2030. Utredningen omfattar de varor och tjänster som staden upphandlar. Enligt Kommunfullmäktiges budget för 2014 ska staden också implementera en färdplan för en fossilbränsleoberoende organisation till år 2030.

Föreliggande rapport är framtagen av stadsledningskontoret.

I rapporten görs en schablonmässig analys av hur stor klimatpåverkan som stadens verksamheter och upphandlingar ger upphov till. Rapporten är en första analys av om det är möjligt för staden att bli en fossilbränsleoberoende organisation till år 2030. Analysen visar att staden redan idag bedriver ett aktivt arbete för att fasa ut fossila bränslen vid energianvändning. Samtidigt återstår en del arbete och ytterligare insatser kan genomföras för att öka fossilbränsleberoendet vid upphandling av varor och tjänster.

Analysen av varor och tjänster utgår från stadens kostnader för inköp. Verksamheter och varugrupper som bedömts ha störst påverkan på klimatet har identifierats och förslag på åtgärder som på sikt skulle kunna minska denna påverkan ges.

Ett representativt urval av organisationer inom staden har använts som utgångspunkt för insamling av information avseende respektive verksamhet. När det gäller stadsdelsförvaltningarna har man funnit att de tre mest klimatpåverkande branscherna utifrån kostnadsposterna är sjukvård och omsorg, livsmedel och byggindustri.

Sammanställning av förslag på åtgärder

De förslag som presenteras i rapporten där stadsdelsförvaltningen har möjligheter att påverka rör följande områden:

- Varor – Energi
- Energi till stadens fordon
- Varor – Livsmedel
- Övriga varor

- Persontransporter
- Varutransporter
- Vård och omsorg
- Hyra av lokaler
- Byggentreprenader

Inför implementeringen av förslagen till åtgärder som beskrivs kortfattat i denna rapport krävs djupare analyser i samarbete med berörda bolag och förvaltningar. Dessutom behövs en omfattande förankringsprocess och utbildning av berörda personalgrupper för att flera av åtgärderna ska få avsedd effekt.

Förvaltningens synpunkter

Merparten av de förslag som presenteras i rapporten har en tydlig koppling till stadens miljöprogram, framförallt i fråga om energianvändning, miljöeffektiva transporter, matavfall och giftfria varor. Miljöprogrammet bör därför revideras med fokus på fossilbränsleaspekten inom dessa områden, för att sedan fungera som underlag för nödvändiga åtgärder för ett fossilbränsleoberoende år 2030.

Förvaltningen arbetar idag redan med en övervägande del av de föreslagna åtgärderna, som t ex energieffektivisering vid nybyggnation av förskolor samt vid ombyggnader av lokaler. Nämnden har antagit en resepolicy för förvaltningens verksamheter och vid resor i tjänsten väljs i första hand tågresor. Samtliga förvaltningens bilar är miljöfordon varav 50 % elbilar. Förvaltningen arbetar också med att införa utsortering av matavfall.

De åtgärder som förvaltningen i övrigt råder över är möjligheterna att ställa krav på att miljöbränslen används till arbetsmaskiner inom den upphandlade skötseln av parker och gångvägar inom stadsdelen. När det gäller videokonferenser eller webbkonferenser är förvaltningen positiv till det ur fler aspekter eftersom det även spar tid och kostnader.

De flesta upphandlingarna i staden sker centralt, där har förvaltningen ganska små möjligheter att påverka, som till exempel när det gäller förslaget att krav ska ställas på att varor och tjänster ska vara fossilbränsleoberoende och att elen som används på byggarbetsplatser uppfyller kraven för miljömärkning.

I rapporten föreslås mätning och inrapportering av mängden byggmaterial som används under en byggprocess. Tanken är att åtgärden kan höja medvetandet och då leda till effektivare materialanvändning, minskat svinn av byggmaterial på grund av skador och stölder och därmed lägre kostnader. Förvaltningen upphandlar inga byggtreprenader själv och kan heller inte påverka det. Men om det tas fram rimliga metoder för mätning och inrapportering bör det kunna ge positiva effekter på bland annat koldioxidutsläppen. All hushållning av resurser har den effekten.

Förvaltningen ansvarar för vård och omsorg, med verksamheter som har klimatpåverkan. Här föreslås att staden analyserar vård och omsorgssektorns klimatpåverkan samt möjligheterna att påverka användningen av fossila bränslen inom egenregidrivna och upphandlade verksamheter. Det är naturligtvis viktigt att veta hur påverkan ser ut för att kunna förändra den varför det vore bra att en mer genomgripande analys av detta genomfördes i staden.

Vidare framförs att staden kan ställa krav på fossilbränsleoberoende energi vid hyra av lokaler. Förvaltningen hyr lokaler till samtliga sina egenregidrivna verksamheter och skulle teoretiskt sett kunna ställa sådana krav vid förhyrning. Den absolut största nyförhyrningen förvaltningen gör är hos kommunala bolag och bostadsrättsföreningar. De kommunala bolagens energianvändning omfattas av målen i stadens miljöprogram så där finns naturligtvis möjlighet att ställa krav vid förhyrning. Som hyresgäst hos bostadsrättsföreningar ser förvaltningen större problem med sådana krav, även om det ger en möjlighet att påverka energianvändning.

I rapporten föreslås att staden i samarbete med andra myndigheter kan efterfråga information om huruvida fossila bränslen använts vid produktion av en vara vid upphandlingar. Förvaltningen anser att det är ett bra förslag och att det på så sätt kan skapas en efterfrågan och i förlängningen kunna leda till krav på ”fossilbränsledeklaration” av varor och tjänster.

Bilagor

Remissen finns att läsa under sammanträdesdatum 13 mars 2014 på www.insynsverige.se/stockholm